

Sammanfattning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande	
Övergripande bedömning av:	2016
Utveckling mot strategiresultaten*	
Insatsportföljens genomförande**	

Översikt: Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande per resultat		
Mänsklig säkerhet och försörjning		2016
Förbättrade konfliktlösnings- och försoningsmekanismer på lokal och nationell nivå	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Ökat antal av befolkningen, särskilt unga, med sysselsättning som ger tillräckliga inkomster för att försörja sig	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Hälsa och jämställdhet		2016
Fler människor har tillgång till rent dricksvatten och förbättrad sanitet	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Förbättrad tillgång till kvalitativ hälso- och sjukvård, bland annat genom att Sverige bidrar till ökat antal förlossningar som är assisterade av utbildad personal och till att ett ökat antal barn ges nödvändiga vaccinationer	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Färre kvinnor utsätts för könsrelaterat våld, bland annat genom att fler lokala samhällen tar avstånd från kvinnlig könsstympning	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	

Demokrati och mänskliga rättigheter		2016
Stärkt kapacitet hos lokala och centrala institutioner att tillhandahålla grundläggande tjänster, rättskipning och möjligheter till demokratiskt deltagande	Bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Fler människor har kunskap om och möjlighet att verka för stärkta mänskliga rättigheter	Bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Större oberoende och högre journalistisk kvalitet i somaliska medier	Bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Stärkt egenmakt för kvinnor, bland annat med ambitionen att ökadeltagande i politiska processer	Bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	

Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer¹

Trots en svår kontext görs framsteg inom nästan alla resultatområden och **det svenska utvecklingssamarbetet ger resultat. Sverige spelar en ledande roll** i den politiska dialogen, inom många områden av det internationella utvecklingssamarbetet, samt inom det humanitära stödet till Somalia. Det besvärliga och instabila säkerhetsläget i stora delar av landet utgör den främsta utmaningen som försvårar vid såväl genomförande som uppföljning av resultat. En mycket svår och utbredd torka hotar att omintetgöra sociala och politiska framsteg och leda till svält.

Sveriges stöd till **försoning och konfliktlösning** har bidragit till fredlig hantering av lokala konflikter, samt till ökad kapacitet bland lokala fredsrelser, vilket i sin tur har lett till ökad stabilitet och säkerhet i berörda områden. Svenskt fokus är nu på att öka stödet till kvinnor som fredsaktörer. Vad gäller **försörjning** har samtliga större multilaterala program nu börjat leverera resultat, liksom ett av flera innovativa insatser som utvecklats inom området.

Bidraget till **Hälsa** har även under 2016 bidragit till omfattande resultat, samtidigt som ett grundligt analysarbete för Sveriges framtida stöd till sektorn har genomförts. Resultat nås nu även för **vatten och sanitet** och nu börjar det internationella stödet till sektorn att öka. Dessvärre har bara grunden lagts för arbetet mot **könsrelaterat våld**, vilket dock planeras bli en central fråga för det framtida biståndet.

Inom området **Demokrati och mänskliga rättigheter** görs tydliga framsteg, trots att portföljens genomförande bara delvis går enligt plan och trots strategins vittomspännande ansats. Statsbyggnaden fortgår och särskilt framgångsrikt var samverkan mellan politik och bistånd för **kvinnors politiska deltagande** i valprocessen. Framtida stöd bör ytterligare prioritera länken mellan mänskliga rättigheter, rättsväsendet, inklusive tillgång på rättvisa, samt säkerhetssektorn.

¹ Se även avsnitt 5. ”Lärdomar och rekommendationer inför nästa strategi”

1. Ekonomi

Utbetalat belopp inom strategin 2016:	345 208 MSEK	Totalt strategibelopp:	1 500 MSEK
Avtalat belopp:	362 441 MSEK	Strategiperiod:	2013-2017
Antal avtalade insatser 2016-12-31:	47stycken		

Stödområde²	Utfall 2016³, i MSEK
Mänsklig säkerhet och försörjning	67 756
Hälsa och jämställdhet	102 349
Demokrati och mänskliga rättigheter	165 103

2. Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

2.1 Ändrade förutsättningar (med påverkan på flera/samtliga resultat)

Somalia har gjort stora politiska och ekonomiska framsteg sedan New Deal överenskommelsen 2013. Med stöd av internationella samfundet har landet gjort framsteg vad gäller freds- och statsbyggnad. Trots detta är säkerhetsläget fortsatt besvärligt. Under 2016 påverkade fyra faktorer utvecklingssamarbetet med Somalia; 1) en strukturerad process för ekonomiska reformer påbörjades; 2) en ny nationell utvecklingsplan med relativt brett somaliskt ägarskap antogs; 3) en utdragen valprocess ledde till ett nytt parlament och ny president; och 4) en utdragen och svår torka medförde risk för en större svältkatastrof än den 2011.

Den somaliska regeringen har trots en svår politisk- och säkerhetssituation inlett viktiga strukturella och institutionella reformer. Somalia har tagit viktiga milstolpar i återuppbyggnaden av sin ekonomi och normalisering av relationerna med internationella finansinstitutionerna. 2016 påbörjades i samarbete med IMF ett 12-månaders ekonomiskt reformprogram (Staff Monitored Programm, SMP). SMP är inriktad mot att stärka det makroekonomiska policyramverket; reformer för förbättrad ekonomisk styrning och institutionell kapacitet, samt förberedelser för en valutareform. Trots ökning av de internationella utvecklingsinvesteringarna i Somalia sedan 2013, är Somalias transition underfinansierat enligt Världsbanken. Utmaningarna för Somalia är fortfarande betydande. Därför behöver Somalia fortsatt uppmärksamhet och ytterligare stöd från internationella samfundet.

I december 2016 antogs en ny nationell utvecklingsplan (National Development Plan, NDP) som blir det nya styrdokumentet för Somalias utveckling. NDP konkretiserar landets behov och prioriteringar, samt inkorporerar de hållbara utvecklingsmålen. Ett nytt Partnerskapsavtal har tagits fram av givarna och den somaliska regeringen. Avtalet tydliggör de åtaganden som somaliska regeringen och som internationella samfundet gör för att stödja somaliska utveckling planens genomförande.

² Denna fördelning ger inte en helt korrekt bild då det omfattande stödet till FN-fonden täcker flera områden, men har enbart registrerats under Demo/MR. De tre områdena har erhållit runt 33% av allokeringen var.

³ Till nedan tre belopp kommer 10 MSEK som inte allokerats till ett enskilt stödområde.

Partnerskapsavtal innehåller New Deal-principerna liksom ett ramverk för ömsesidigt ansvarsutkrävande.

Somalia karaktäriseras av cykliska klimatkatastrofer och konflikter som bidrar till temporära toppar i den stora del av befolkningen som behöver humanitär hjälp (ca 5 miljoner individer). För närvarande råder svår torka i hela landet efter tre regnsåsonger gav för lite nederbörd. I mars 2017 uppgav FN att hälften av befolkningen - cirka 6,2 miljoner människor - är i akut behov av humanitärt bistånd.

2.2 Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

År	2016
Övergripande bedömning av:	
Utvecklingen mot strategiresultaten	
Insatsportföljens genomförande	

2.3 Stödområde 1: Mänsklig säkerhet och försörjning

2.3.1 Förbättrade konfliktlösnings- och försoningsmekanismer på lokal och nationell nivå

År	2016
Bedömning av:	
Utveckling mot strategiresultatet*	
Insatsportföljens genomförande**	

Detta resultat är i praktiken integrerat med den politiska processen i Somalia som Sverige bidrar till både finansiellt och genom politisk dialog. En kombination av aktiviteter, insatser och kontinuerlig dialog bidrar till strategiresultatet.

Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
Fredlig etablering av regionala administrationer med grundläggande kapacitet	⁴ Juba-administrationen etablerad Sydväst-administrationen etablerad. Puntland: Fredligt regeringsbyte	2 nya federala delstater har etablerats i Galmudug och Hirshabelle (SSF) 1,168 regeringsstrukturer har stärkts genom träning i bl a finansiell styrning och konflikthantering SSF) Stöd har getts till Jubbaland, South West och Galmudug att inrätta finansministerier och s.k. "Civil Service Commissions"	De federala delstaterna har konsoliderats och stärkts i sin legitimitet genom tjänster och gott styre

⁴ Resultaten är sammanställda från följande insatser: 52100126 Life & Peace Institute's Conflict Transformation; 52100083 Interpeace Somalia Programme; 51270006 Somalia Stability Fund; 51270004 DRC/DDG Community Driven Recovery and Safety; 52100113 UNDP Governance Rule of Law Somalia; 51270000 Forum Syd Somalia Programme; 51270002 UN MPTF.

Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
Fredlig konfliktlösning	Fler än 50 nya konflikter hanterade. Tre fredskommittéer har etablerats, liksom 19 lokala säkerhetskommittéer.	68 konflikter har hanterats på ett fredligt sätt (SSF) 28 intra och inter-klan dialoger som ledde till sex fredsavtal (LPI)	50 lokala konflikter har övergått till fredlig samverkan

Sverige har bidragit till ökad kapacitet för fredsbyggande genom stöd till lokala civilsamhällesorganisationer. Det svenska stödet till samhällsbaserad försoning och konfliktlösning, genom Life & Peace Institute (LPI)⁵, samt till Stabilitetsfonden (SSF)⁶, har bidragit till processen att omvandla lokala konflikter till fredligt samarbete som i sin tur har lett till ökad stabilitet och säkerhet i målområdena vilka visat goda resultat under strategiperioden.

Inom ramen för resultatet för mänsklig säkerhet stödjer Sverige även den långsiktiga stats- och fredsbyggandeprocessen i vilken Stabilitetsfonden (Somalia Stability Fund) varit en viktig partner i genomförandet av den federala regeringens stabiliseringsplan i åtta distrikt. Under strategiperioden har det skett framsteg i Somalias statsbildningsprocess och fyra nya federala delstater har nu etablerats nämligen Galmudug, Hirshabelle, South-West & Jubbaland. Sverige har huvudsakligen stöttat processen via stabilitetsfonden (SSF) för snabbt och flexibelt stöd, samt ett av programmen (JPLG, se nedan) inom FNs fond (MPTF). Även om federaliseringsprocessen på kort sikt kan orsaka spänningar är det långsiktiga målet att decentralisera makt till regionala myndigheter och bygga upp deras institutionella kapacitet att tillhandahålla grundläggande samhällstjänster, inklusive säkerhet och rättvisa, och därigenom bidra till fred och stabilitet på medel- till långsikt.

En av de största utmaningarna har varit att säkerställa inkluderande processer som erbjuder möjligheter för traditionellt exkluderade grupper, såsom kvinnor, minoriteter och unga, att delta i diskussioner och beslutsfattande. Under 2016 har Sida därför fört en dialog med sina partnerorganisationer om vikten av att inkludera kvinnor och unga samt integrera ett genusperspektiv och könsdisaggregerad data i rapporter och analyser. Stabilitetsfondens⁷ verksamhet har under fas I bedömts sakna ett integrerat gender-perspektiv, men jämställdhet och social integration är därför ett förstärkt fokus inför SSFs andra fasen, vilket framgår i strategin, resultatramverket, samt genderstrategin, som tagits fram av en nyanställd genderrådgivare. Beredningen av en andra fas till Stabilitetsfonden påbörjades i slutet på 2016.

Under 2016 utvecklades Liv och Fredsinstitutets (LPI) en gender action plan som ligger till grund för den andra fas av LPI⁸ conflict transformation programmet, som planeras beredas i början på 2017. LPI strävar efter att proaktivt hantera frågor som främjar jämställdhet inom freds- och försoningsprocesser och under 2016 lanserades en kvinnocentrerad fredsprocess i Kismayo av LPI i samarbete med den nya partnerorganisationen, Somali Women's Solidarity Organization (SWSO).

I samband med halvtidsöversynen av strategin identifierades jämställdhet, med särskild fokus på FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, som den främsta prioriteringen under kvarvarande strategiperiod. Att Somalia har utsetts till fokusland i Sveriges tredje handlingsplan för genomförande av dessa FN-resolutioner ger ytterligare möjligheter för sektionen att arbeta strategiskt och på bred front med dessa frågor. En dialog inleddes under 2016 med Folke Bernadotteakademin (FBA) om att inkludera Somalia i satsningen på kvinnliga medlare för att stärka somaliska kvinnors kapacitet att agera fredsmäklare. Den huvudsakliga konflikten mellan regeringen och Al Shabaab har

⁵ Life and Peace Institute 2013-2016 (52100126)

⁶ Somalia Stability Fund 2014-2016 (51270006)

⁷ Somalia Stability Fund 2017-2020 (10575)

⁸ Life and Peace Institute 2017-2019 (10574)

framförallt hanterats militärt. Under 2016 påbörjades diskussioner med Saferworld om en studie om möjligheterna att finna fredliga politiska lösningar i konflikten. Beredningen av eventuellt stöd planeras för första kvartalet på 2017.

Sida har valt att tolka resultatet inom mänsklig säkerhet bredare än resultatformuleringen, och inkludera insatser som syftar till att adressera missförhållanden i områden där det finns potentiell grogrund för konflikt, genom exempelvis jobbskapande insatser. Sidas insatser inom andra resultatområden har även bidragit till konfliktförebyggande och fredsbyggande, inte minst stödet till uppbyggnad av rättsstaten, lokal samhällsstyrning och institutionell kapacitet att tillhandahålla samhällstjänster. Potentiella områden för ytterligare engagemang inkluderar förebyggande av våldsbejakande extremism och radikalisering samt avvärjning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter.

2.3.2 Ökat antal av befolkningen, särskilt unga, med sysselsättning som ger tillräckliga inkomster för att försörja sig

Bedömning av:	År	2016
Utveckling mot strategieresultatet		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
# kortsiktiga jobb skapade (fördelade på kön) ⁹	5 000 ¹⁰	13 000 män, 7 000 kvinnor Totalt 20 000	5128 män, 1,619 kvinnor Totalt 6747 (YES) 3,887 kortsiktiga jobb i 32 projekt (JPLG)	16 000
# långsiktiga jobb skapade, (fördelade på kön).	0	118 kvinnor	1000 unga jordbrukare har fått tillgång till land (SSF) 100 långsiktiga jobb skapades (SCORE)	2 000
# unga, fördelade på kön, som erhållit yrkesutbildning	2 667 män, 1 224 kvinnor	60	4569 (33 % kvinnor) (YES) 8,024 män, 6,737 kvinnor Totalt 14,761 (SSF)	6 500
# statsanställda, fördelade på kön, som får lön med svenskt stöd.	3 548 av ca 10 000	3 907	4 400	3 500

Fokus har under året delvis varit på att sätta igång samt konsolidera nya innovativa insatser som har planerats under de senaste tre åren. Världsbankens multipartnerfond (WB MPF) finansierar nu flera insatser som bidrar direkt eller indirekt till jobbskapande, bl.a. Strengthening Somalia's Core Economic Institutions & Opportunities (SCORE) som har relativt stor somaliskt ägarskap och är tänkt att stärka det finansiella systemet genom stöd till Centralbanken, bidra till att skapa ett gynnsamt företagsklimat, samt stöd till kapacitetsuppbyggande och finansiering av små och medelstora företag. Här ingår också ett specifikt fokus på att stärka unga kvinnors möjlighet till företagande och tillgång till marknader. SCORE startade till sist under 2016 och jobbskapande komponenten har uppfyllt

⁹ Kortsiktiga jobb avser FNs/NGOs "cash for work"-insatser; långsiktiga jobb avser anställning i privata sektorn.

¹⁰ Resultaten är sammanräknade från följande insatser: 52150012 WB Multi-partner Fund Somalia 2014-2016; 51270002 UN MPTF Somalia; 52100123 Somalia Resilience Programme-SOMREP 2013-2016; 51270006 Somalia Stability Fund.

målet, vilket var 100 långsiktiga arbetstillfällen. Resultat på denna komponent förväntas öka till 500 och 1500 långsiktiga arbetstillfällen under 2017 respektive 2018.

Business Sweden och Forum Syd påbörjade under 2016 det innovativa Swedish-Somali Business Programme (SSBP) för att stödja investeringar i Somalia för fler jobb åt unga och kvinnor. SSBP involverar den svensk-somaliska diasporan och inkluderar kapacitetsutveckling, en "challenge fund" samt påverkansarbete. Pilotinsatsen är den första i sitt slag på att skapa formella kanaler där den stora somaliska diaspora kan investera i små och medelstora företag och därmed skapa produktiva arbetstillfällen runt om i Somalia. SSBP har blivit väl mottagen såväl av diasporan som av lokalbefolkningen och förväntas generera resultat under 2017.

Både SCORE och SSBP förväntas skapa havstångseffekt genom att mobilisera privatkapital med syfte att skapa flera produktiva arbetstillfällen. SCORE förväntas mobilisera upp till 140 MSEK (70 MSEK under 2017 och ytterligare 70 MSEK under 2018) och SSBP förväntas mobilisera upp till 9 MSEK (4,5 MSEK under 2017 och ytterligare 4,5 MSEK under 2018). För att bygga vidare på detta, inleddes under 2016 en dialog med organisationen Shuraako och somaliska finansiella institutioner om ett annat innovativt initiativ för ökad finansiering av små och medelstora företag genom en garanti.

Youth Employment Somalia (YES) är ett samarbete mellan FN¹¹ och den somaliska regeringen, med arbetsmarknadsdepartementet som fokuspunkt, som utvecklats inom New Deal-strukturen under 2014 och 2015. År 2016 skapades arbetstillfällen för ungdomar i sektorer med hög tillväxt och sysselsättningspotential (se ovan utfall). Därtill skapades möjligheter till kompetensutveckling inom jordbruk, fiske och förnybar energi genom utbildningsprogram i Baidoa, Beletweyn och Jowhar.

Enligt resultatstrategin ska miljö och klimat vägas in i de insatser som har försörjning som resultat. Under 2016 höjde Somalia Sektionen ambitionen härvidlag med kompetenshöjande seminarium och utvecklandet av en handlingsplan för integrering av miljö och klimat. Målsättningen är att alla "icke-sociala" insatser (dvs. stödet till jobbskapande, WASH och resiliens) ska integrera miljö och klimat fullt ut. För närvarande har 19 % av alla insatser miljö och klimat som "significant objective".

2.4 Stödområde 2: Hälsa och jämställdhet

2.4.1 Fler människor har tillgång till rent dricksvatten och förbättrad sanitet

Bedömning av:	År	2016
Utveckling mot strategieresultatet		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
# personer som har tillgång till rent dricksvatten	126 vattenkällor renoverade Byggt kapaciteten hos 580 hushåll för hanteringen av vatten och 52 vattenkommittéer har startats och utbildats. ¹²	50 523	78 750

¹¹ ILO, UNDP, Habitat och FAO

¹² Programmet påbörjades 2015 och för det året rapporterades bara aktiviteter

Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
# personer med tillgång till förbättrad sanitet	30,900	37 632	78 750
# hälsocentraler med tillgång till rent vatten (och/eller sanitetstjänster)	Inte tillämpligt	16	29
# personer som nåtts av hygienbefrämjande information	Inte tillämpligt	30 900	78 750

Insatsen och stödet till UNICEF WASH har tagit långt tid att etablera på grund av att insatsen är den första och hittills den enda inom vattensektorn med ett långsiktigt utvecklingsperspektiv. En interministeriell kommitté för vatten och sanitet finns nu på plats tack vare denna insats där WASH diskuteras över sektor- och ministeriegränser. I kommittén representeras flera viktiga linjeministerier inklusive ministerierna för hälsa, energi, jordbruk, samt förstås vatten och sanitet, liksom även givare och implementerande partners. Då UNICEF var en av de genomförande parterna av det omfattande hälsoprogrammet Joint Health and Nutrition Programme (JHNP), valdes organet till partner även för WASH-insatsen, givet behovet av att skapa synergier mellan förbättrad hälsa samt förbättrad tillgång till vatten, sanitet och hygien.

2.4.2 Förbättrad tillgång till en kvalitativ hälso- och sjukvård, bland annat genom att Sverige bidrar till ökat antal förlossningar som är assisterade av utbildad personal och till att ett ökat antal barn ges nödvändiga vaccinationer

Bedömning av:	År
Utveckling mot strategieresultatet	2016
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
Mödradödlighet (dödsfall per 100,000 födslar)	850	732	732 ¹³	Nya mål utvecklas nu baserat på det nya SRHR-inriktade stödet.
Barndödlighet (dödsfall per 1,000 födslar)	146	137	137	Se ovan.
# födslar i närvaro av utbildad barnmorska	-	42 464 SE andel: 16 136	60,774 SE andel: 14,653	Se ovan.
# av barn <5 år som fått immunskydd av mässling	-	77 946 SE andel: 29,620	125 599 SE andel: 30,326	Se ovan.
# barn <5 år som behandlats för akut undernäring	-	77 946 SE andel: 29,620	125 599 SE andel: 30,326	Se ovan.
# barnbegränsningsklienter som uppsökt MCH för FP-vård	-	6 345 SE andel: 2 415	19 451 SE andel: 4 037	Se ovan.

¹³ Resultat utgår från 521001190UN Joint Health and Nutrition Programme (JHNP). Slutrapport väntas juli 2017.

Joint Health and Nutrition Programme (JHNP) har varit det viktigaste instrumentet för Sverige vad gäller strategigenomförande för resultatet om förbättrad tillgång till en kvalitativ hälso- och sjukvård. Insatsen, som löpte 2014-2016, avslutades nyligen enligt avtal. JHNP har implementerats i nio av de 18 regionerna i Somalia och har bidragit med att ca 5,6 miljoner kvinnor och barn har fått tillgång till förlossningsvård samt primärbarnhälsovård samtidigt som programmet har bidragit med att utbilda ca 800 barnmorskor. JHNP har även bidragit med att ta fram, för första gången på 30 år en nationell övergripande hälsopolicy, där även Somaliland är signatory samt framtagning av regionala hälsostراتيجier som reflekterar det specifika regionala behoven. En extern halvtidsöversynen av JHNP ägde rum under 2016 som visade på att programmet i stort sett genomförts enligt plan.

Sverige har i tillägg till JHNP även finansierat under samma tidsperiod 2014-2016 ett mindre utbildningspilot projekt för redan utbildade barnmorskor med Högskolan Dalarna. Projektet har examinerat totalt 42 barnmorskor i Somaliland och Puntland med mastersexamen i SRHR. Projektet har i implementeringen stött på problem och avslutades under 2016.

Under 2016 har ett omfattande analysarbete av förutsättningarna för koordinering och samfinansiering av hälsosektorn, samt Sveriges roll i denna, i konsultation med andra givare. Mödrahälsa, SRHR och sexuellt våld (SGBV och FGM) är särskilt eftersatta resultatområden i Somalia och sektionen inledde därför under året diskussioner om ett nytt samarbete med UNFPA för att öka Sveriges engagemang och stöd till dessa områden under nästa period. Sektionen utvecklade under året även ett mindre pilot program kring decentralisering av hälsoservice i tre regioner tillsammans med Rädda Barnen.

Sverige har under 2016 fortsatt att aktivt driva inom ramen för NDP utvecklingen om ett gemensamt resultat- och uppföljningsramverk för hälsosektorn. Ramverket blir centralt för den fortsatta strategiska dialogen och sektorkoordineringen under somalisk ledning nu när givargruppen har valt att finansiera olika program under perioden 2017-2020. Hälsa inklusive sexuell och reproduktiv hälsa, nutrition, vatten och sanitet är fortsatt prioriterade frågor i NDP för perioden 2017-2019.

2.4.3 Färre kvinnor utsätts för könsrelaterat våld, bland annat genom att fler lokala samhällen tar avstånd från könsstympning

Bedömning av:	År	2016
Utveckling mot strategieresultatet		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
% minskning av könsstympning/C bland kvinnor (15-49 år) och flickor (0-14 år)	98 % ¹⁴	Inte längre prioriterat av JHNP ¹⁵	Inte längre prioriterat av JHNP (se fotnot 15)	90 % bland kvinnor och 35 % bland flickor (se fotnot 15)
# samhällen som förklarat att de slutat med kvinnlig könsstympning	21	54	Inte längre prioriterat av JHNP (se fotnot 15)	Denna indikator följs inte längre upp av JHNP och resultat kommer inte kunna rapporteras (se fotnot 15)

¹⁴ Resultaten utgår från 521001190UN Joint Health and Nutrition Programme

¹⁵ JHNP reviderade under 2015 resultatramverk pga. budgetbegränsningar och styrkommitten beslutade att det inte fanns utrymme i programmet att fokusera på FGM. Sida kommer att fokusera på SRHR fr o m 2017.

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
Antagandet av lagar, policies och internationella instrument för skydd mot SGBV		Sexuallagstiftning har börjat utarbetas.	Sexuallagstiftning antagen in Puntland	CEDAW ratificerad, Sexuallagsstiftning antagen på federal nivå och implementeringsplan utarbetad
Ökad tillgång till rättvisa för överlevare av könsrelaterat våld	Avsaknaden av formell och fungerande rättsapparat har lett till utbredd straffrihet och få möjligheter till ansvarsutkrävande. Få rättshjälpsorganisationer med kapacitet att hantera och dokumentera könsrelaterat våld.	En enhet för könsbaserat våld inom åklagarmyndigheten har etablerats Kvinnliga åklagare har anställts	Jämställdhetsenhet etablerad inom justitiedepartementet och jämställdhet genomsyrar nu rättshjälpspolicies på federal nivå	Ökat tillgång till bevisföring för könsrelaterade våldsovergrepp Ökat antal rättshjälpsorganisationer med kapacitet att dokumentera könsrelaterat våld bland internflyktingar

Aktiviter för att motverka kvinnlig könsstympning ingår i det gemensamma hälsoprogram som Sverige finansierar. Inom programmet har detta område dock inte fått tillräcklig och tydlig fokus på grund av de många prioriteringar inom programmet och det har inte prioriterats vid medelstillsdelning. Inom det kommande stödet till UNFPA ges detta stor uppmärksamhet och nya, innovativa former av engagemang och ansatser kommer att främjas (se ovan).

Sverige finansierar sedan i januari 2016 UNFPA för ett specifikt SGBV-pilotprojekt med syfte att stärka rättsprocessen för överlevare av sexuellt våld dels genom att etablera ett DNA-laboratorium för förbättrad forensisk kapacitet på det regionala och enda specialistsjukhuset i Garoowe, Puntland, och dels genom att stärka kompetensen hos sjukvårdspersonal i mötet med våldutsatta kvinnor. .

Sverige ger även stöd till UNWOMEN som bidrar till övergripande policyutveckling. Genomförandet har dock gått långsamt och på grund av underrapportering och frånvaro av data går det inte att veta hur utbrett det sexuella våldet är. En sexualbrottslag har dock utformas på federal och regional nivå och antagits i Puntland i slutet på 2016. Kapaciteten har även stärkts genom etableringen av en jämställdhetsenhet inom det federala justitiedepartementet vilket bland annat resulterat i en översyn av tillgång till rättshjälp för kvinnor.

2.5 Stödområde 3: Demokrati och Mänskliga Rättigheter

2.5.1 Stärkt kapacitet hos lokala och centrala institutioner att tillhandahålla grundläggande tjänster, rättsskipning och möjligheter till demokratiskt deltagande

Bedömning av:	År
Utveckling mot strategieresultatet	2016
Insatsportföljens genomförande	

Detta resultatområde är i praktiken integrerad med den politiska processen i Somalia som Sverige bidrar till både finansiellt och genom politisk dialog. En kombination av aktiviteter, insatser och kontinuerlig dialog bidrar till detta strategieresultat.¹⁶

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
Parlamentet: Ökad kapacitet hos parlament att fullgöra sina lagstiftnings- tillsyns- och representation suppgifter	Ett federalt parlament samt parlament i Somaliland och Puntland på plats men med begränsad kapacitet.	Det federala parlamentet inledde engagemang i budgetarbetet. Överföring av kapacitet till de nyligen etablerade regionala förvaltningarna inlett. Parlamentet antog åtta resolutioner och lagar	De 15 kapitlen i interimsförfattningen reviderades 10 kapitel har godkänts och för de övriga 5 har förslag lagts fram. Ett antal centrala lagar har godkänts av både det federala parlamentet och av medlemsstats-parlament. Puntland antog en sexualbrottslag och en lag som adresserar ungdomsbrottlighet.	Ett fullt fungerande federalt parlament. Fungerande parlament på delstatsnivå. Ett fungerande makt och resursfördelningssystem mellan federal och medlemstatsnivå.
Valprocessen	Indirekta val hölls i september 2012 som en övergång mellan en interimregering till en mer representativ form av centralregering. Valet genomfördes genom en sk 4,5 formel där 135 klan äldre nominerade medlemmar till det federala parlamentet. 14 % av medlemmarna i parlamentet var kvinnor.	En federal valkommission etablerad: Konsultationer med somaliska intressenter i olika delar av landet inför utformandet av 2016 års valsystem genomfördes. En kvot på 30 % kvinnor i båda representanthusen beslutades.	Val genomfört med ett förstärkt politiskt deltagande jämfört med 2012. Det nya federala parlamentet består av 275 medlemmar i underhuset och 54 medlemmar i överhuset 25 % kvinnor i parlamentet. Biometrisk väljarregistrering etablerad i Somaliland.	Förstärkning av Somalias nationella oberoende valkommissionen (NIEC), som grundades i juli 2015 för att genomföra val med allmän rösträtt 2020/21 Valutbildning genomfört på lokal nivå Etablerande av politiska partier Beslut om valmodell framtagna genom den konstitutionella översynen
Statsbildning	Somaliland och Puntland är halvautonoma regionen. De södra och mellersta delarna av landet är organiserade i 18 regionala förvaltningar. Al-Shabab kontrollerar och styr större delen av landsbygdsområdena i södra och centrala Somalia.	Etablering av interim administrationer som ett steg på väg mot federala delstater	Delstaterna Galmudug, Jubbaland, South West och Hirshabelle har etablerats. Kapacitetsuppbyggnad av de nya statliga myndigheter genomförda. Strategiska planer för nya federala delstaterna utvecklats. Statsbildningsprocessen har dessutom bidragit till konfliktlösning mellan de olika nya medlemsstatskonstellationerna.	Etablerad makt och resursfördelning mellan federal och medlemsstatsnivå Kapaciteten hos de nya delstaterna och de federala institutionerna höjd Fler kvinnor i styrande positioner på alla nivåer med långsiktigt mål mot 30 % i enlighet med NDP.

¹⁶ Resultaten är sammanställda från följandet insatser: 52100119 UN JPLG; 51270002 UN MPTEF; Somalia Stability Fund fas I: 51270006; 52100083 Interpeace; 52150003 EISA

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
Stärkt kapacitet hos lokala och centrala institutioner	Ingen befintlig decentraliserings process	Decentraliserings policyer och strategier antagits i Puntland och Somaliland.	Decentraliseringsstrategier genomförs i Somaliland och Puntland. Finansiella styrningssystem diskuteras mellan den federala regeringen och de nya delstaterna. Lagstiftning tagits fram för decentraliseringen av funktioner från federal till lokalnivå. Lokala styrkommittéer och byrå har inrättats inom ett antal distrikt	Stadsdelsnämnder etablerade i utvalda distrikt Ett system för resursfördelning mellan den federal och medlemsstatsnivå etablerad. Fler kvinnor i styrande positioner på alla nivåer med långsiktigt mål mot 30 % i enlighet med NDP.
Rättsstat	Det somaliska rättsystemet utgör en blandning av civil- och sedvanerätt, samt klanbaserade konfliktlösningsmekanismer och sharialagar. Interrimskonstitutionen slår fast att alla lagar måste vara i överensstämmelse med sharia. Avsaknaden av en formell och fungerande rättsapparat i stora delar av landet har lett till utbredd straffrihet och små möjligheter till ansvarsutkrävande.	De mobila domstolarna hanterade 1668 fall. De permanenta domstolarna hanterade 19000 fall. Därutöver har 38773 personer erhållit rättshjälp sedan 2013. Under 2015 var det 8524 klienter (K:4 34, M: 4390) inklusive 1480 fall av SGBV. Vid rättshjälpscentraler har enheter för kvinnor och barn etablerats. En enhet för könsbaserat våld inom åklagar-myndigheten har etablerats liksom en besvärinstans för klagomål. Kvinnliga åklagare har anställts.	Kapacitet och ansvarsutkrävande stärktes genom bättre tillgång till rättvisa på regional nivå. Federal brottsmålshantering etablerades hos åklagarmyndigheten. En jämställdhetsenhet etablerades inom justitiedepartementet, vilket resulterat i nationell översyn av tillgång till rättshjälp för kvinnor. Jämställdhet genomsyrar nu även rättshjälpspolicyer på federal nivå.	Det formella rättsväsendet stärkt, det traditionella rättsskipningssystemet tar i ökad grad hänsyn till jämställdhet.

Detta resultat är brett formulerat och innehåller i praktiken tre olika komponenter, i) stärkt kapacitets vid lokala och centrala institutioner, ii) rättsstat och iii) inkluderande politiska processer. Det sistnämnda inkluderar komplexa processer såsom grundlagsreform, valprocesser och federal statsbildning, samt långsiktigt parlamentsstöd, alla på central och på federal nivå

Parlamentet: Genom det svenska bidraget till FNs parlamentprogram stöddes övergången från den 9:e till den 10:e federala parlamentet. Vidare etablerades parlament i de tre nya federala delstaterna.

Valprocessen: Sverige bidrog aktivt till genomförandet av valet under 2016 och början av 2017 genom en både aktiv politisk dialog och finansiellt stöd. Genom politisk dialog och stöd till valprocessen genom FN och EISA, bidrog Sverige till att det federala parlamentet nu har 25 % kvinnor (se även under stödområde 2.3.3).

Statsbildning: Sverige bidrog aktivt till bildandet av de nya federala delstaterna genom både politisk dialog och stöd till förhandlingarna samt genom bidrag till FNs arbete för att etablera medlemsstaterna och upprätta de parlament i varje medlemsstat.

Kapacitet hos lokala och centrala institutioner: Under 2016 har samarbetet mellan SSF och JPLG stärkts i stödet till etableringen av lokala styren över hela Somalia. Genom bland annat svensk finansiering har SSF har gett stöd till utvecklingen av representativa strukturer genom inrättandet av

lokala styrkommittéer och byråd. Vidare har finansiella styrningssystem utvecklats och implementering av lokala utvecklingsprojekt genomförts i tätt samarbete med den federala regeringen.

Rättsstat: Sverige har bidragit till utformningen av ett formellt rättsstatssystem, genom stöd till hela rättskedjan, som inkluderar mobila domstolar, juridiskt bistånd samt, utbildning av polis och fängelsepersonal. Dialog med FN och somaliska motparter har resulterat i ett mer sammanhållet program med klara prioriteringar på rättskedjan och lokal nivå. Sidas bidrag till förbättringen av den somaliska kriminalvården har kompletterats av Kriminalvården (KrV), som har sekunderat personal till FN i landet. Sverige har inlett ett stöd till ett samarbete mellan KrV och FN kring ett pilotprojekt i centralfängelset i Baidoa med fokus på rehabilitering av f.d. kombattanter. Utarbetandet av en nationell rättstatlig modell har fördröjts, vilket fått implikationer för programmet.

Valprocessen under året tog upp mycket av kapacitet och resurser, vilket påverkade alla andra program. Säkerhetläget under valprocessen försvårade ytterligare implementeringen av aktiviteter. Uppfyllelsen av detta resultat påverkades även under året av misstankar om oegentligheter inom en av samarbetspartners, EISA Somalia. En förestående utbetalning till organisationen hölls inne och en revision av organisationen genomfördes under hösten. Då inga fall av direkta oegentligheter identifierats av revisionen hoppas Sida kunna återuppta samarbetet då organisationen är högpresterande och åtnjuter gott rykte bland både somaliska motparter och andra givare. Följaktligen bedöms portföljens genomförande gå delvis enligt plan.

2.5.2 Fler människor har kunskap om och möjlighet att verka för stärkta mänskliga rättigheter

Bedömning av:	År
Utveckling mot strategieresultatet	2016
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
Ett nationellt MR system etablerat och resurser att med möjlighet att följa upp fall och trender både på nationell och regional nivå	Somalia har sedan 2011 återupptagit granskningen i FN:s råd för mänskliga rättigheter (Universal Periodic Review, UPR). Somalia har ratificerat flera konventioner avsaknad av relevant lagstiftning och harmonisering mellan federal och regional nivå hindrar deras efterlevnad. Den somaliska regeringen åtog sig 2012 att verkställa en handlingsplan mot rekrytering av barnsoldater	En handlingsplan för genomförande av Somalias strategi för mänskliga rättigheter antogs 2015 av ministern för mänskliga rättigheter. Som ett led i detta arbete ratificerade Somalia senare samma år barnkonventionen, med reservation för artiklar som ansågs gå emot allmänna principer av sharia.	2016 har Somalia antagit en lag om att etablera en oberoende kommission för mänskliga rättigheter. Somalia deltog i andra omgången av granskningen i FN:s råd för mänskliga rättigheter. 13 workshops om mänskliga rättigheter och jämställdhet för ungdomar i Beled-Weyne resulterade i påvisat höjd kunskapsnivå (Forum Syd)	En oberoende kommission för de mänskliga rättigheterna etablerad Tilläggsprotokollen i barnkonventionen ratificerade. Åtgärder för att verkställa accepterade rekommendationer 2016 års granskningsomgång implementerade
Ökad medvetenhet om kvinnors rättigheter	I OECD:s Social Institutions and Gender Index (2014) placeras Somalia på sjätte sämsta plats med diskriminerande familjelagar, begränsad fysisk integritet och tillgång till resurser.	Somalia har inlett planeringsarbete för att tillträda FN:s kvinnokommission (CEDAW).	Fortsatt planeringsarbete för att tillträda FN:s kvinnokommission (CEDAW).	CEDAW ratificerad Sexual lagsstiftning antagen på federal nivå och implementeringsplan utarbetad.

Arbetet med att främja de mänskliga rättigheterna innebär en kombination av utvecklingssamarbete och politisk dialog. Sverige har sedan augusti 2014 varit medordförande i givargruppen för mänskliga rättigheter. Sverige stödde även Somalias deltagande i den andra rundan av den periodiska översynen av mänskliga rättigheter i januari 2016. Under 2016 har Sverige drivit framtagandet av ett specifikt program för stöd för mänskliga rättigheter, kvinnor, fred och säkerhet för att möjliggöra dialog och uppföljning av UPR rekommendationerna. Sverige har emellertid genom politisk dialog och stöd till FN bidragit till att Puntland frigav de frihetberövade barnen under 14 år som tillfångatagits i samband med offensiv mot Al Shabaab. Detta är en viktig markering för fortsatt hantering av barnsoldater då man räknar med en ökning av liknande fall. Enligt FN:s senaste rapport om barn i väpnad konflikt har det skett en kraftig av rekrytering av barn med dokumenterat 819 1092 fall av rekrytering och användning av barnsoldater under 2016. Signalvärdet hos ett prejudikat som Puntlandsfallet kan bli centralt för det fortsatta arbetet.

Sverige stödjer även Forum Syds diasporaprogram¹⁷ sedan 2014 som vissa förseningar under det första programåret på grund av det utmanande säkerhetsläget och begränsad organisatorisk kapacitet inom diasporaorganisationerna. Sedan augusti 2016 pågår 10 diasporaprojekt främst inom jämställdhet och mänskliga rättigheter.

På grund av säkerhetsläget och brist på kapacitet i landet är det fortfarande skalt med framsteg beträffande den andra delen av det förväntade resultatet, nämligen att stärka rättighetshavarna och deras förmåga att hävda sina rättigheter. Arbetet för att nå det övergripande resultatmålet bedöms ske delvis enligt plan och förhoppningen är att ett nytt fokuserat MR program ska möjliggöra mer kontinuerligt arbete med båda resultatområdena.¹⁸

2.5.3 Större oberoende och högre journalistisk kvalitet i somaliska medier

Bedömning av:	År	2016
Utveckling mot strategieresultatet		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
Ökat oberoende för mediasektorn	Interimsförfattningen som antogs 2012 fastställer yttrandefriheten samt rätten att sprida information.	En femårig strategi för mediastöd har utformats. En medialag har antagits som INTE uppfyller internationell standard.	Genom företagsutbildning har medieägare ökat sina intäkter med sammanlagt 250%, vilket möjliggör mer ekonomiskt och redaktionellt oberoende	Implementering av medielagstiftning sker i enlighet med internationell standard
Säkerhets- och skyddsmekanismer för hotade journalister har utformats	Trakasserier och våld mot journalister kommer från flera håll, nationella säkerhetstjänsten och Al Shabaab står för majoriteten, vilka inte får några konsekvenser för förövarna.	En omfattande säkerhetsplan har utformats.	Omkring 200 journalister genomgick säkerhetsutbildning, vilket lett till ökad säkerhetsmedvetenhet inom professionen.	Säkerheten för journalister har ökat och säkerhetsmekanismer har etablerats

¹⁷ 51270000 Forum Syd Diaspora program 2014-2017

¹⁸ Resultaten är sammanställda från följandet insatser: Anteckningar från HRWG möten; 51270002 UN MPTF; 31000292 UN WOMEN 2013-2015.

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2017
Professionalisering av mediesektorn	Somalia journalister arbetar i en politiserad miljö där medieägandet uppfattas, eller de facto följer, klan eller politiska linjer. Kapaciteten inom sektorn är låg. Konkurrenter råder mellan olika organisationer som säger sig företräda journalister.	Webkurser har utvecklats för somaliska journaliststudenter och andra media arbetare	Kvinnors röster ökat med 10% (från 31% till 41%) i dagliga radio-sändningarna. Kvinnligt ledarskap stärkts genom stöd till 11 kvinnor i hög befattning.	Stabila utbildningsinstitutioner har etablerats Professionell och genderbalanserad nyhetsrapportering Ökat kvinnligt ledarskap inom mediesektorn

Det svensktfinansierade medieprogrammet som implementeras av IMS/Fojo har försenats, främst på grund av det föreslagna programmets komplexitet och en lång startsträcka för operationaliseringen. IMS-FOJO har sökt att involvera alla relevanta somaliska och internationella parter. Det svensktstödda medieprogrammet är unikt i Somalia och har trots både genomförandesvårigheter och säkerhetsrisker lyckats flytta fram positionerna vad gäller framförallt säkerhet för journalister. Även kapacitetsuppbyggnad, vilket inkluderar ett jämställdhetsperspektiv, har lett till ett kvinnligt ledarskapsprogram. Den största utmaningen som programmet mött och som inte hanterat fullständigt är interna tvister mellan somaliska parter och missnöje som uttrycks via smutskastningskampanjer, vilka försvårat och försenat genomförandet. Efter en lång startsträcka har programmet börjat leverera gentemot strategimålet. Dessutom har programmet möjliggjort ökad tillgänglighet av humanitär information om torkan. Ett utbildningsevenemang om kvinnligt ledarskap inom media besöktes av den svenska biståndsministern i december 2016, vilket ledde till stort genomslag.

En delvis kritiserad medialag godkändes i januari 2016. Sverige har aktivt pekat på bristerna i den nya lagen bland annat genom arbetsgruppen för mänskliga rättigheter och i dialog med Somalias regering. En lärdom som dragits är att det innebär en speciell utmaning att arbeta med medieutveckling i en skör stat och kunna arbeta oberoende utan statens inblandning och samtidigt föra en konstruktiv dialog om tex policyer och medialagstiftning. Arbetet för att uppnå det övergripande resultatmålet bedöms ske delvis enligt plan.¹⁹

2.5.4 Stärkt egenmakt för kvinnor, bland annat med ambitionen att öka deltagande i politiska processer

Bedömning av:	År
Utveckling mot strategieresultatet	2016
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2015	Utfall 2016 ²⁰	Mål 2017
-------------	------------------	-------------	---------------------------	----------

¹⁹ Resultaten är hämtade från 51010005 IMS/FOJO Media Support Somalia

²⁰ Resultaten är sammanställda från följande insatser: 52100113 UNDP Governance Rule of Law; 51270002 UN MPTF; 31000292 UN WOMEN 2013-2015

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2015	Utfall 2016 ²⁰	Mål 2017
Ökad medvetenhet om kvinnors rättigheter	I OECD:s Social Institutions and Gender Index (2014) placeras Somalia på sjätte sista plats med diskriminerande familjelagar, begränsad fysisk integritet och tillgång till resurser.	Somalia har inlett planeringsarbete för att tillträda CEDAW.	Fortsatt planeringsarbete för att tillträda CEDAW. Somalias National Development Plan (NDP) antogs. Den har i hög grad integrerat jämställdhet och har bl a som mål att skapa en gynnsam rättslig, politisk och institutionell miljö för att uppnå jämställdhet (inkl. CEDAW, Sexual Offences Bill, FGM Bill, FGM Policy, UNSCR 1325 National Action Plan); samt förbättra säkerheten för kvinnor.	CEDAW ratificerad Sexuallagsstiftning antagen. Det formella rättsväsendet stärkt, det traditionella rättsskipningssystemet tar i ökad grad hänsyn till jämställdhet. Professionell och genderbalanserad nyhetsrapportering Regeringens åtaganden kring jämställdhet och kvinnors rättigheter i NDP implementeras.
Antal kvinnor i beslutsfattande organ.	14% av medlemmarna i parlamentet var kvinnor.	Kvot på 30 % kvinnor i parlamentet antogs.	25 % kvinnor i parlamentet.	Fler kvinnor i styrande positioner på alla nivåer med långsiktigt mål mot 30 % i enlighet med NDP

I samband med halvtidsöversynen av Sveriges strategi för utvecklingssamarbetet med Somalia identifierades jämställdhet, med särskilt fokus på FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, som den främsta prioriteringen under kvarvarande strategiperiod. Som ett led i denna ambitionshöjning utarbetade Somaliasektionen under 2016 en intern handlingsplan för den återstående strategiperioden. Handlingsplanen beskriver hur sektionen ska integrera jämställdhet i all sin verksamhet, hur jämställdhet ska främjas genom riktade insatser samt hur sektionen ska stärka sin kommunikation och dialog med externa parter..

Stort fokus har under 2016 lagts på att säkerställa kvinnors ökade deltagande i valprocessen, både vad gäller andelen väljare (i ett komplicerat elektorssystem) och som parlamentariker. Delvis tack vare påtryckningar från Sverige och det internationella samfundet bestämde Somalias federala och delstatliga presidenter att 30 % av parlamentsplatserna skulle reserveras åt kvinnor. Sverige har därefter bl. a. genom upprepade samtal med regionala ledare, möten med individuella klanledare och finansiellt stöd främst till UN Women, UNDP och UNSOM genom MPTF, drivit vikten av att överenskommelsen om en ökad andel kvinnor i kommande parlament skulle respekteras. Slutresultatet från valprocessen med en ökning från 14 % till 25 % andel kvinnor i parlamentet anses vara en betydande framgång.

Sverige har under 2016 gett ett kärnstöd till UN WOMEN med målet att både säkerställa organisationens kapacitet och närvaro i Somalia och att stärka integreringen av ett jämställdhetsperspektiv inom FNs alla olika program och är mån om att denna roll även säkerhetsställs under 2017 och framåt. Detta innebär också stöd till kvinnors politiska deltagande och kvinnors ökade tillgång till rättvisa. Två direkta resultat av detta arbete är att UN Women har kunnat säkerställa ett starkt jämställdhetsperspektiv i rättsprogrammet som stöds av Sverige och NDP som tagits fram under 2016. Vidare har ministeriet för kvinnor och mänskliga rättigheter i Mogadishu stärkts i dess roll att säkerhetsställa att ett jämställdhetsperspektiv integreras i juridiska ramverk och policies, i statsbildnings-, val- och grundlagsgransknings-processerna, samt i planering och budgetering, en nationell jämställdhetspolicy har även arbetats fram.

Arbetet med jämställdhet är en kombination av utvecklingssamarbete och politisk dialog, och innebär finansiering av specifika program, att ett jämställdhetsperspektiv integreras i alla program och Sveriges deltagande i olika forum för dialog. Detta arbete kommer att försätta och ytterligare stärkas genom ett ökat fokus på jämställdhet inom alla tre resultatområden. Målet för insatser med jämställdhet som huvudsyfte för 2017 förväntas ökas från 20 % 2016 till 50 % 2017.

3. Synergier med andra svenska strategier

Utbetalt belopp inom andra anslagsposter som gick till landet/regionen 2016:	MSEK
Humanitära insatser, ap. 1	183 702
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället, ap. 5	14 924
Forskningssamarbete, ap. 32	0
Garantier	0
Strategiskt inriktade bidrag, ap. 33	1 258

Synergierna med Sveriges humanitära strategi är betydande i Somalia. Den humanitära strategin integrerar konfliktkänslighet, resiliens och samverkan mellan humanitärt och långsiktigt bistånd och ser stärkande av lokala och nationella aktörer och harmonisering till nationella utvecklingsplaner som områden som måste stärkas. Alla dessa områden är av vikt i Somaliastrategin. Den humanitära kontexten och aktiviteter som finansieras med humanitära medel påverkar också direkt planering och implementering av utvecklingsprogrammen. I den kontext av förvärrande torka som Somalia genomgick under 2016 och som fortsätter att förvärras 2017 har konkreta initiativ tagits av Sverige för tydligare samverkan och för att stärka synergier. Exempelvis har flertalet utvecklingsprogram i dialog med Sverige gradvis förändrat sin inriktning för att mer svara upp mot behovet att mildra torkans effekter och undvika svält. Sverige bedriver också dialog och finansiering via flertalet aktörer, t ex NRC, SOMREP, WFP och UNHCR för att med hjälp av både humanitärt och långsiktigt bistånd bidra till att bygga motståndskraft och långsiktiga lösningar på humanitära. Sverige var också instrumentell i arbetet med att integrera resiliens i NDP, vilket nu ger ökade möjligheter till koordinering och synergier mellan utveckling och humanitärt stöd, och mellan regeringen och internationella aktörer.

Vad gäller synergier med stöd via svenska enskilda organisationer, så genomför Forum Syd Somalia Diaspora Programme 2015-2017, där den svensk-somaliska diasporan engageras för att stärka civilsamhället och lokal utveckling i Somalia. Detta program, som finansieras av Somalia-anslaget, är nära kopplat till och koordinerat med insatser som finansieras genom de resurser Forum Syd får via Sida/CIVSAM. Projekt finansierade av båda anslagen kommer att bidra till samma resultatramverk och rapportering av resultatuppfyllelse förväntas från och med 2016.

4. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten var 2015 43% ²¹	Sveriges andel av totala biståndet utgör 6%
Det finns ingen givargemensam samarbetsstrategi, men internationella samfundet har förbundit sig att följa Somalias nya nationella utvecklingsplan.	EU-strategin heter "Development Cooperation Strategy 2017/2020". Det finns för närvarande inget gemensamt EU-program för Somalia ²²

²¹ Enligt bedömningar av Somalias regering, FN och Världsbanken. Alla övriga siffror baseras på "Aid Flows in Somalia", en kartläggning som gjordes i december 2016 av Aid Coordination Unit (ACU) med stöd av Världsbanken och UNDPs.

²² Sverige verkar dock för att jämställdhet och EU Gender Action Plan II ska bli det första området för gemensam programmering.

De fem största givarna är i fallande ordning: EU, Storbritannien, USA, Sverige och Globala Fonden

Sverige är den 4e störste givaren
Av EU MS är Sverige den 2a störste givaren efter UK

En betydande volym av utvecklingsstöd har riktats direkt till Somalia sedan New Deal Somali Compact antogs 2013. Under 2016 bidrog det internationella samfundet med 684 MUSD i utvecklingsstöd och 577 MUSD i humanitärt bistånd. Även det internationella bidraget till fredsbevarande insatser, som inte kategoriseras som utvecklingssamarbete, har varit omfattande, 238 MUSD under 2016. Trots att de internationella utvecklingsinvesteringarna ökat sedan 2013 råder det samsyn kring att genomförandet av New Deal-agendan i Somalia är underfinansierat med tanke på den historiska möjlighet landet nu har att bryta cirkeln av våldsamma konflikter och fattigdom. Världsbanken, FN och andra utvecklingspartner minskar och senarelägger aktiviteter på grund av begränsad finansiering, och deras liksom biståndssarkitekturen kapacitet nyttjas inte optimalt.

5. Lärdomar och rekommendationer inför nästa strategi

Trots en svår kontext görs framsteg inom nästan alla resultatområden och det svenska utvecklingssamarbetet ger resultat. Sverige spelar en ledande roll i den politiska dialogen, inom många områden av det internationella utvecklingssamarbetet, samt inom det humanitära stödet till Somalia. Det besvärliga säkerhetsläget i stora delar av landet utgör den främsta utmaningen som försvårar vid såväl genomförande som uppföljning av resultat. En mycket svår och utbredd torka hotar att omintetgöra sociala och politiska framsteg och leda till svält.

Trots förseningar har New Deal-ramverket bidragit till viktiga framsteg i Somalia, såsom ökat somaliskt ägarskap och förbättrad koordinering, även gällande samverkan mellan politik, säkerhet och utvecklingssamarbete. **Den nationella utvecklingsplanen och det nya partnerskapsavtalet vidareutvecklar New Deal-principerna och hittills gällande "Compact" och bör bli de nya styrdokumenterna för svenskt utvecklingssamarbete med Somalia.**

Jämställdhet och kvinnors egenmakt, med särskilt fokus på FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, bör fortsätta att ges högsta prioritet i den kommande strategin. Detta innebär både en tydligare integrering av ett jämställdhetsperspektiv i stöd inom alla sektorer inklusive det humanitära stödet, liksom mer stöd till strategiskt riktade insatser baserade på identifierade behov och Sveriges komparativa fördelar. För att säkerställa att dialogen kring jämställdhet har ett strategiskt fokus och genomförs effektivt har en dialogplan utarbetats, med utgångspunkt att Somalia är ett fokusland för Regeringens handlingsplan för 1325 inom den feministiska utrikespolitiken.

Länken mellan utvecklings- och humanitära program har stärkts under 2016 genom sektionens resilienshandlingsplan och det pågående arbetet att begränsa effekterna av den svåra torkan. **Den nya strategin bör fullt ut integrera ett resiliensperspektiv med ett fortsatt fokus på fred- och statsbyggnad under somaliskt ledarskap.**

Sveriges stöd till den politiska processen, statsbyggande och kapacitetsbyggande av institutioner har gett relativt tydliga resultat. Det finns dock ett behov av att komplettera detta stöd med insatser för att stärka lokal samhällsstyrning och skapa förutsättningar för ett bredare politiskt deltagande. **Stärkt länk mellan mänskliga rättigheter och mänsklig säkerhet bör övervägas, inklusive insatser för att förebygga våldsbejakande extremism och radikaliserings samt avvärjning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter.**

Nära samarbete mellan politik och utvecklingssamarbete kommer vara fortsatt viktigt. Det globala hållbara utvecklingsmålet nr. 16 om fredliga och inkluderande samhällen bör vara ett

fokusområde inom den kommande strategin tillsammans med övriga relevanta mål, inte minst mål 3 om hälsa och mål 5 om jämställdhet.

Lärdomar och erfarenheter från 2016, i kombination med en ökad biståndskoordinering utifrån NDP gör att **nästa strategi kan tydligare definiera frågor inom nuvarande stödområden, som fortfarande är relevanta, där Sverige kan spela en ledande roll.** Detta kommer att möjliggöra fokuserade kraftsamlingar för bättre måluppfyllelse. Volymen för kommande strategiperiod bör vara åtminstone 500 MSEK per år för att leverera hållbara resultat i den svåra kontext som Somalia fortfarande utgör. **Den kommande strategiprocessen kan även överväga förutsättningarna för ett utökat stöd inom rättsområdet** med fokus på svenska komparativa fördelar, såsom 1325 och mänskliga rättigheter. Man bör då ta i beaktande andra myndigheter som är aktiva i landet (såsom FBA, MSB och KrV), liksom svenska bidrag till pågående och planerade EU-insatser. Detta skulle sannolikt bidra till ett mer sammanhållet och strategiskt svenskt engagemang, med bättre balans mellan politiskt engagemang, bistånd och säkerhet.

Ytterligare en prioritering under återstoden av strategiperioden kommer att vara att fortsätta att utveckla mekanismerna för uppföljning, samt utveckla ett mer strategiskt angreppssätt kring kostnader för säkerhet och riskhantering. Biståndets samordning och uppföljning fortsätter att gradvis flytta till Somalia, där centrum för den politisk-diplomatiska verksamheten befunnit sig en längre tid. **Frågan om svensk närvaro i Mogadishu är avgörande för ambitionsnivån för den kommande strategin, inte minst möjligheterna för Sida att mer permanent placera en eller två tjänster där.**

6. Implikationer för förändringar av innevarande strategi

Mot bakgrund av att 2017 är den innevarande strategin sista år föreslås inga förändringar.